

**UCHWAŁA NR XXV/245/2021
RADY GMINY KOŁOBRZEG**

z dnia 15 lutego 2021 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r. poz. 713 ze zm.¹⁾) oraz na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.²⁾) oraz art. 10 ust.3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz. 2050) Rada Gminy Kołobrzeg uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kołobrzeg na 2020 rok w treści określonej w załączniku stanowiącym integralną część uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kołobrzeg.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Julian Nowicki

¹⁾Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz. U. z 2020 r. poz.1378

²⁾Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz. U. z 2020 r. poz.1492

Załącznik do Uchwały Nr Rady Gminy Kołobrzeg
z dnia.....

Program
Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Kołobrzeg
na 2021 rok.

Opracowała: Małgorzata Mazur
Inspektor ds. społecznych w
Urzędzie Gminy Kołobrzeg

str. 1

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zawiera zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.z 2019 poz. 2277) oraz art. 10 ust.3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 poz. 2050) i jest dokumentem stanowiącym podstawę podejmowanych działań w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie Gminy Kołobrzeg. Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021r., wytyczne Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, wyniki badań problemów społecznych przeprowadzonych w 2020r. przez Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji z Krakowa oraz ogólnopolskie wyniki badań naukowych.

II. CELE GŁÓWNE REALIZACJI PROGRAMU

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkotykowych.
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.
4. Zwiększenie efektów rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych.
5. Zwiększenie świadomości społecznej w obszarze problemów alkoholowych, narkotykowych i przemocy domowej.
6. Ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

III. PROBLEMY SPOŁECZNE W GMINIE KOŁOBRZEG

1.Diagnoza problemów społecznych w gminie Kołobrzeg

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Badanie to ma na celu przede wszystkim zdiagnozowanie stanu społeczeństwa oraz wskazanie przyczyn obecnej sytuacji. Diagnoza

str. 2

społeczna bezpośrednio lub pośrednio odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych. Zakres badań przeprowadzonych w 2020r. odnosił się do zdiagnozowania następujących problemów:

- ✓ **Problemu alkoholowego** – według WHO to *„wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą”*¹. Problem alkoholowy jest jednym z najpoważniejszych i najpowszechniejszych problemów społeczeństwa polskiego.
- ✓ **Problemu narkotykowego** – według ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii², narkomania to: *„stale lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”*. W raporcie z 2020r. zwrócono uwagę przede wszystkim na następujące kwestie związane z owym zjawiskiem: rozpowszechnienie i dostępność narkotyków na terenie gminy .
- ✓ **Problemu przemocy** - ten rodzaj przemocy często określany jest także mianem, „przemocy w rodzinie”. W polskim porządku prawnym charakterystykę i definicję zjawiska przemocy w rodzinie zawiera Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *„O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”*³. Wskazano w niej, iż za „przemoc w rodzinie” uważa się jednorazowe lub powtarzające się wielokrotnie „umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste” członków danej rodziny lub osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących ze sprawcą tego rodzaju zachowań. Podobną charakterystykę tego zjawiska zawarto w Kodeksie Karnym (art. 207 K.K.), w którym istnieje pojęcie „znęcania się” fizycznego lub psychicznego nad osobą najbliższą lub „inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny”⁴. Charakterystyczną cechą przemocy w rodzinie jest wykorzystanie przez sprawców tego rodzaju zachowań, posiadanej siły i dominacji nad innymi członkami rodziny, w celu podporządkowania ich i zmuszenia do określonych zachowań. Z tego powodu osobami

¹ T. Pilch, Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, str. 92.

² Ustawa z dnia 29. Lipca 2005r „O przeciwdziałaniu narkomanii”, (Dz.U. 2018 poz. 1030).

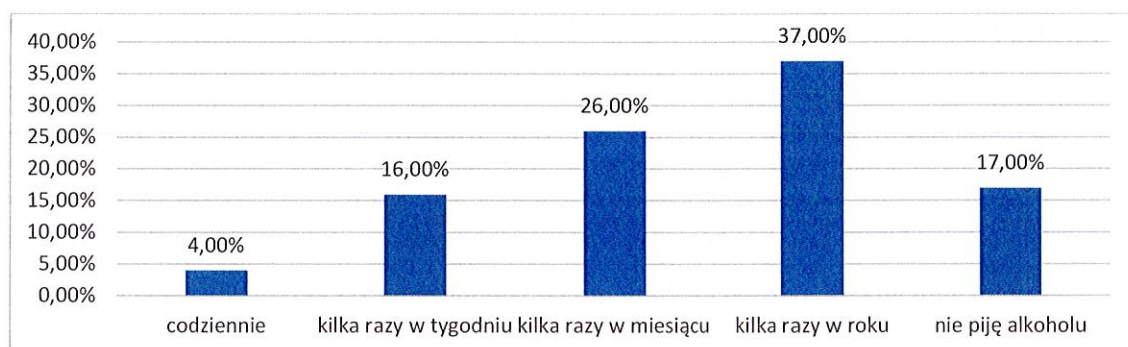
³ Ustawa z dnia 29. Lipca 2005r „O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”, (Dz.U. 2015 poz. 1390).

⁴J. Polanowski, Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, Wydawnictwo Edukacyjne „Parpamedia”, Warszawa 1999, s. 21.

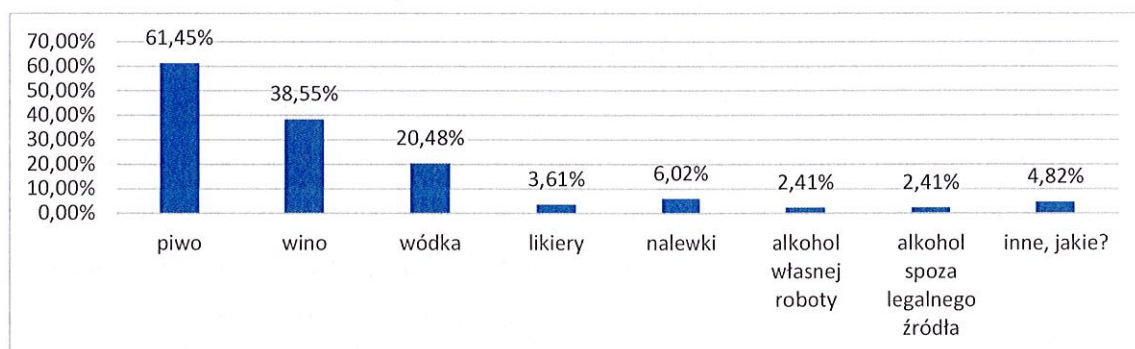
doznającymi przemocy są najczęściej osoby, które w strukturze danej rodziny są zależne od swych opiekunów lub bliskich.

Poniższe wykresy przedstawiają :

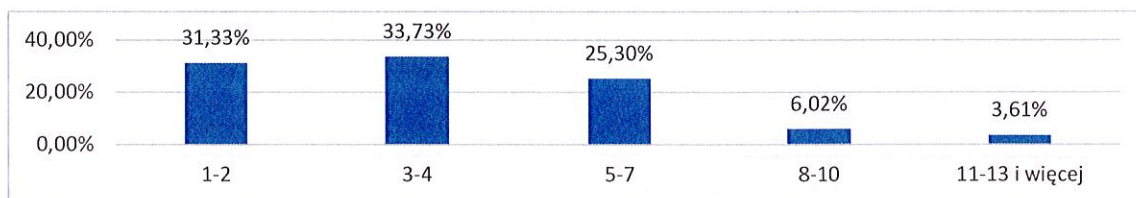
1. Skalę zjawiska dotyczącego problemu nadużywania alkoholu w gminie Kołobrzeg oraz sprawdzenie wiedzy ankietowanych dotyczącej zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu. Badanie przeprowadzono wśród 100 dorosłych mieszkańców gminy Kołobrzeg, w tym 61% to kobiety a 39 % to mężczyźni.

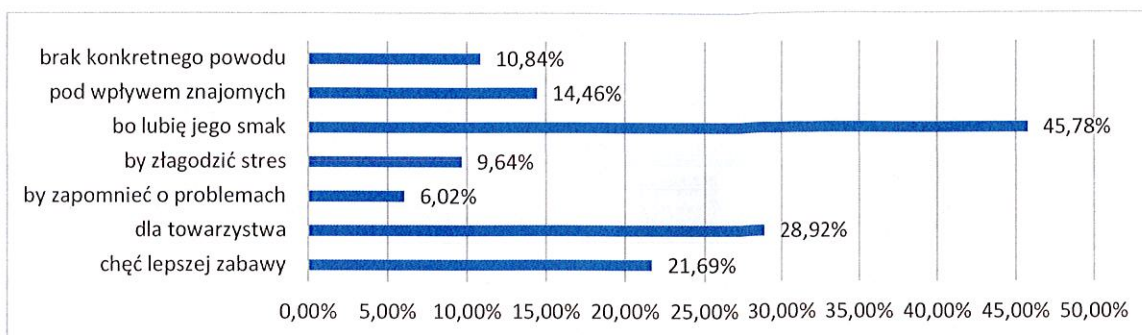
Wykres 1. Jak często spożywa Pan/i alkohol?

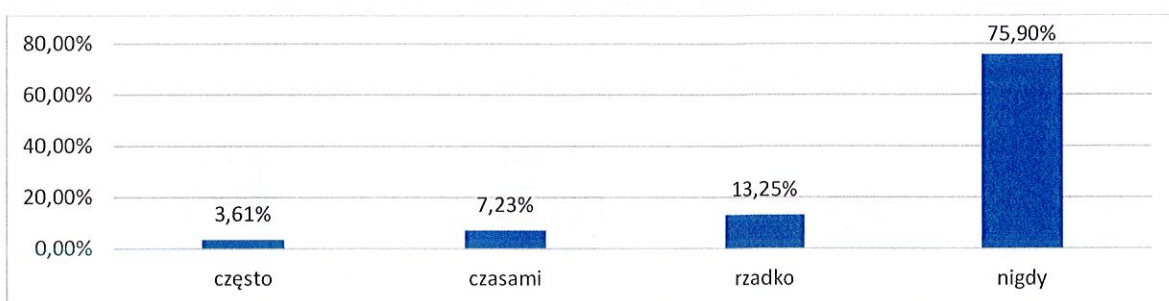
Wykres 2 Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej (ankieta wielokrotnego wyboru)

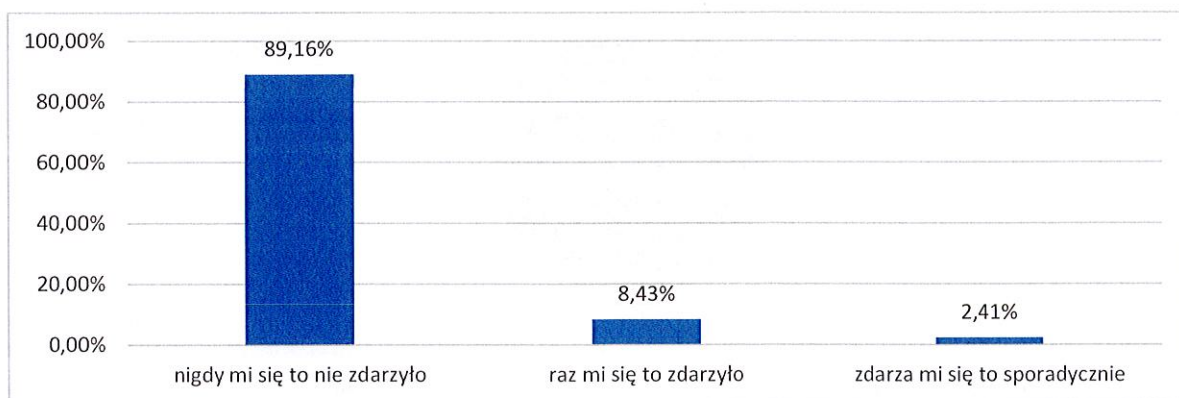
Wykres 3. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml).

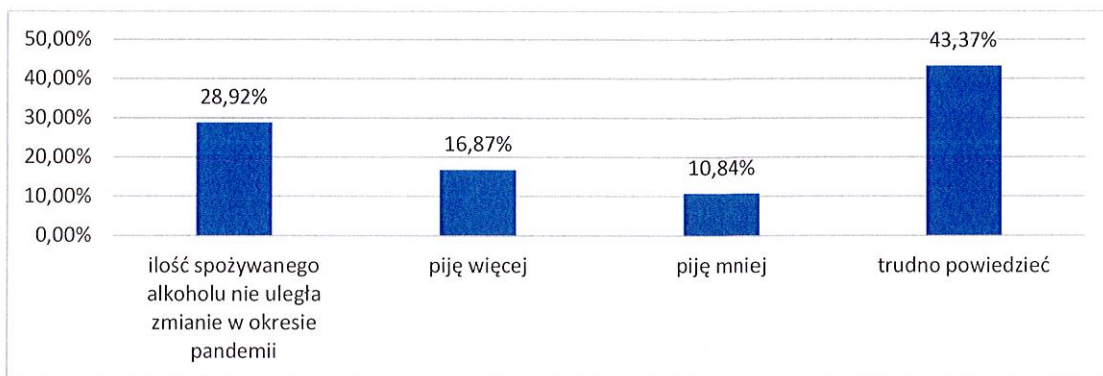
Wykres 4. Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol? (ankieta wielokrotnego wyboru)

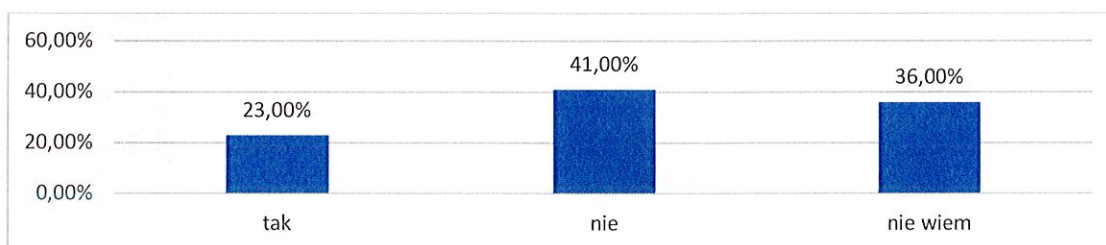
Wykres 5. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

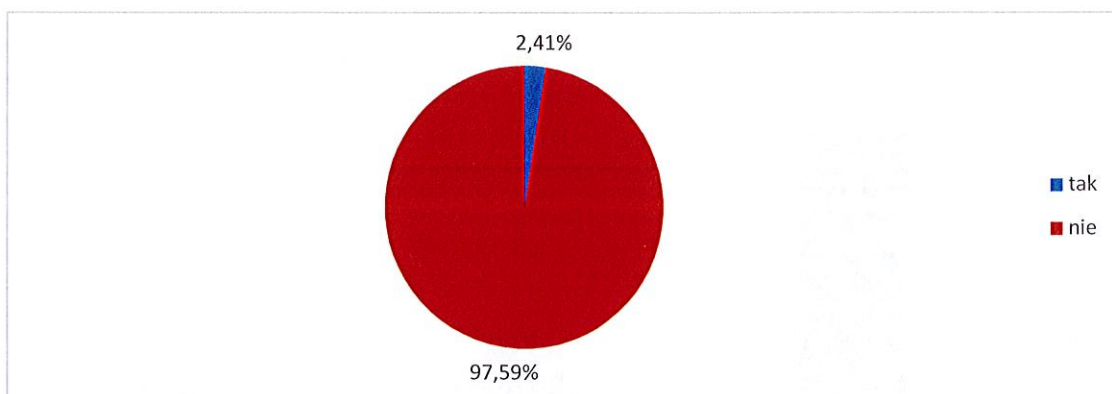
Wykres 6. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?

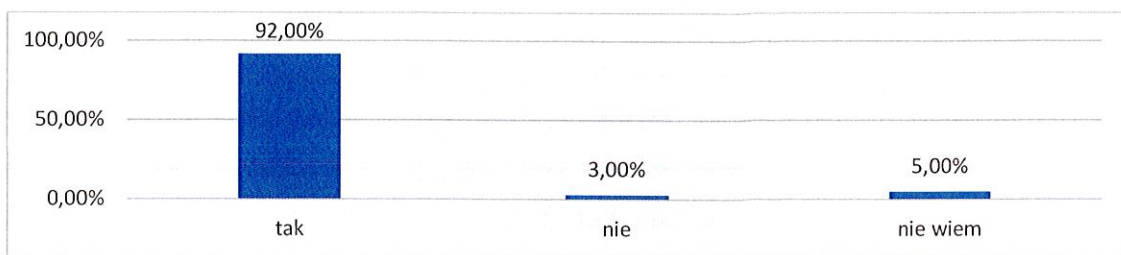
Wykres 7. Czy pandemia koronawirusa i kwarantanna miały wpływ na zmiany w zakresie spożywania przez Pana/ią napojów alkoholowych?

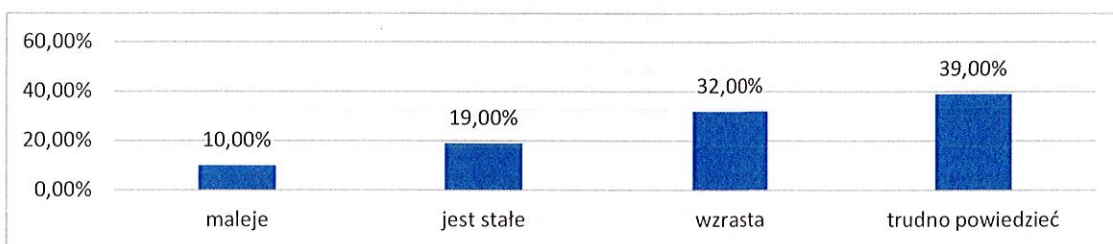
Wykres 8. Czy w Pana/i opinii dostępność do alkoholu podczas pandemii koronawirusa była w jakikolwiek sposób ograniczona?

Wykres 9. Czy był Pan/i kiedykolwiek zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości?

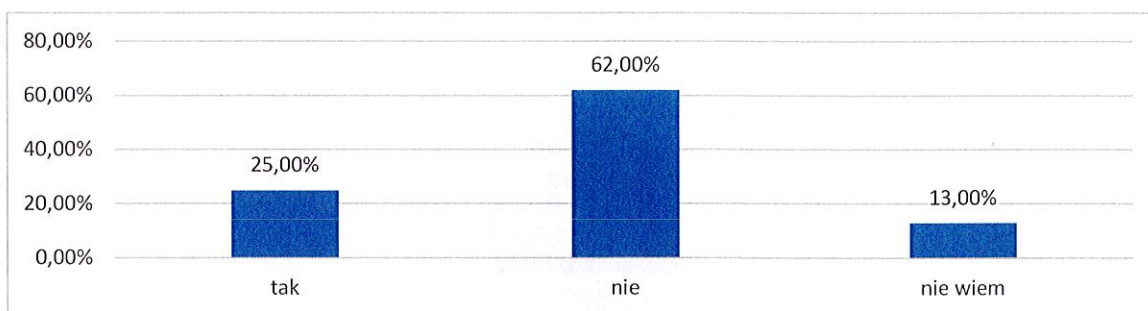

Wykres 10. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?

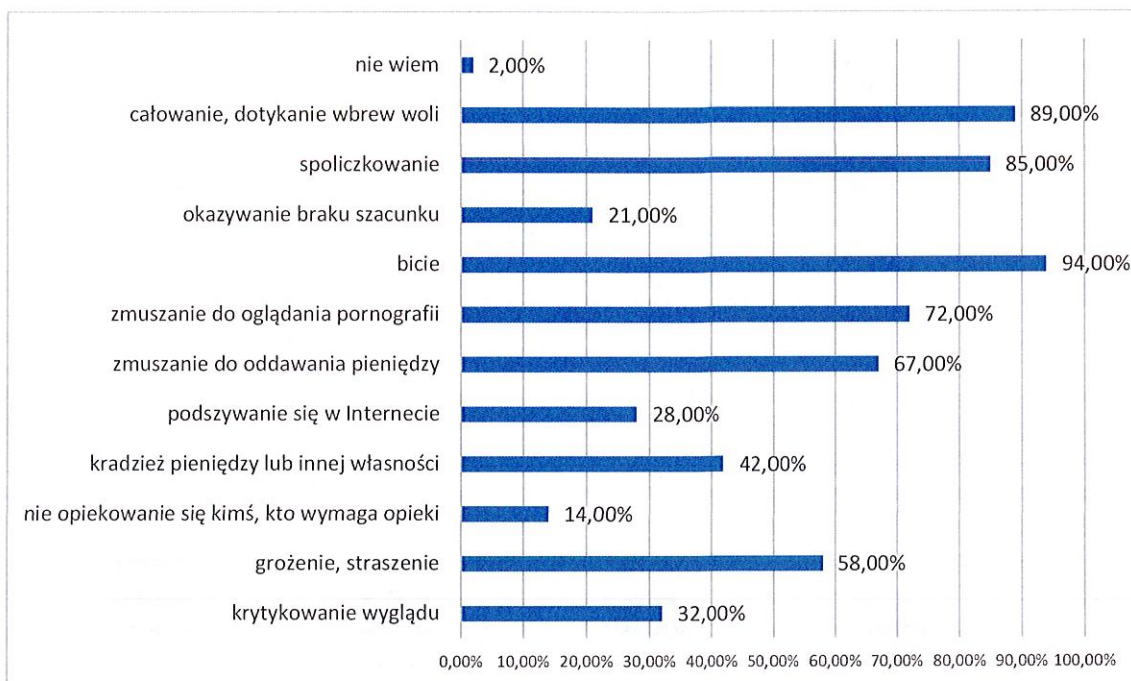

Wykres 11. Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości?

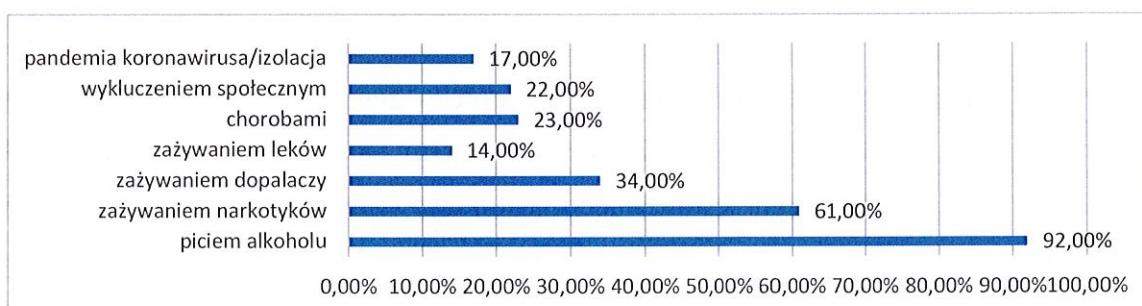
2. Zjawisko przemocy wśród dorosłych mieszkańców gminy Kołobrzeg. Badanie miało na celu, nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą domową, ale także sprawdzenie, czy mieszkańcy wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe.

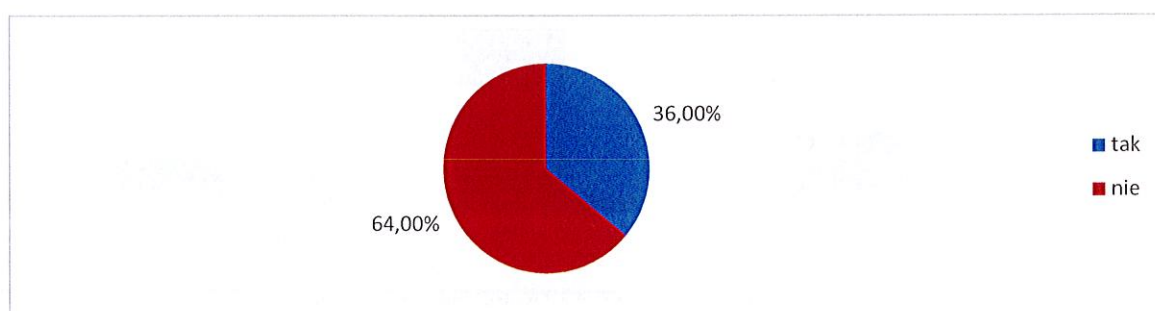
Wykres 12. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

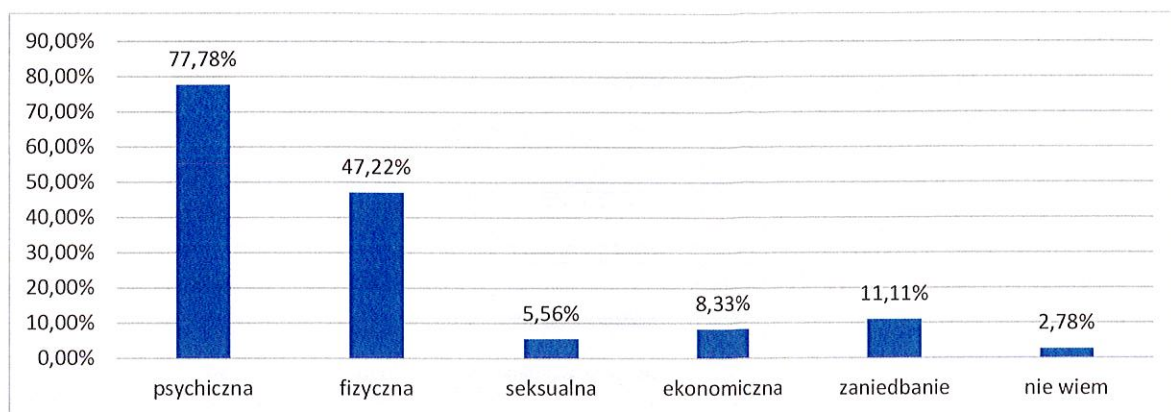
Wykres 13. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Pani/Pana zdaniem aktem przemocy? (ankieta wielokrotnego wyboru)

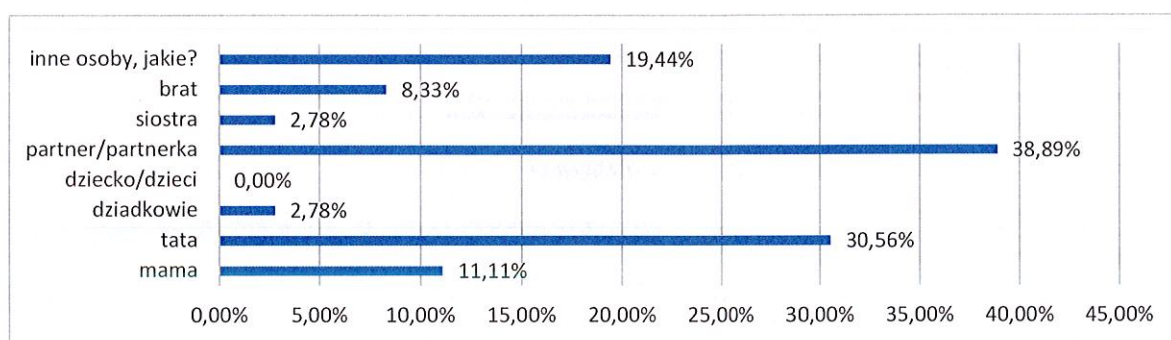
Wykres 14. Czy Pana/i zdaniem problem przemocy domowej związany jest z ? (ankieta wielokrotnego wyboru)

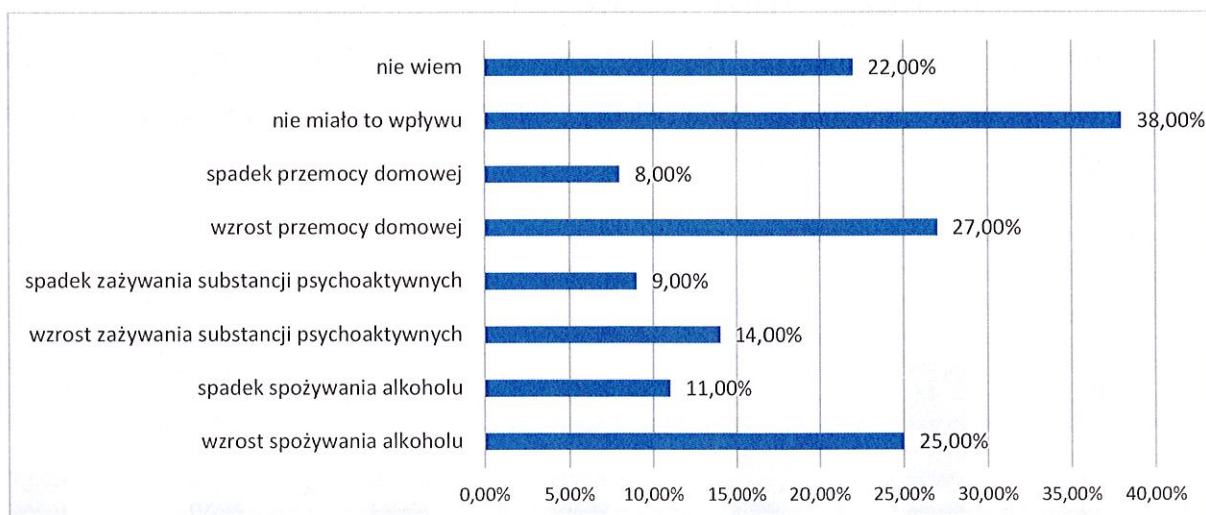
Wykres 15. Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?

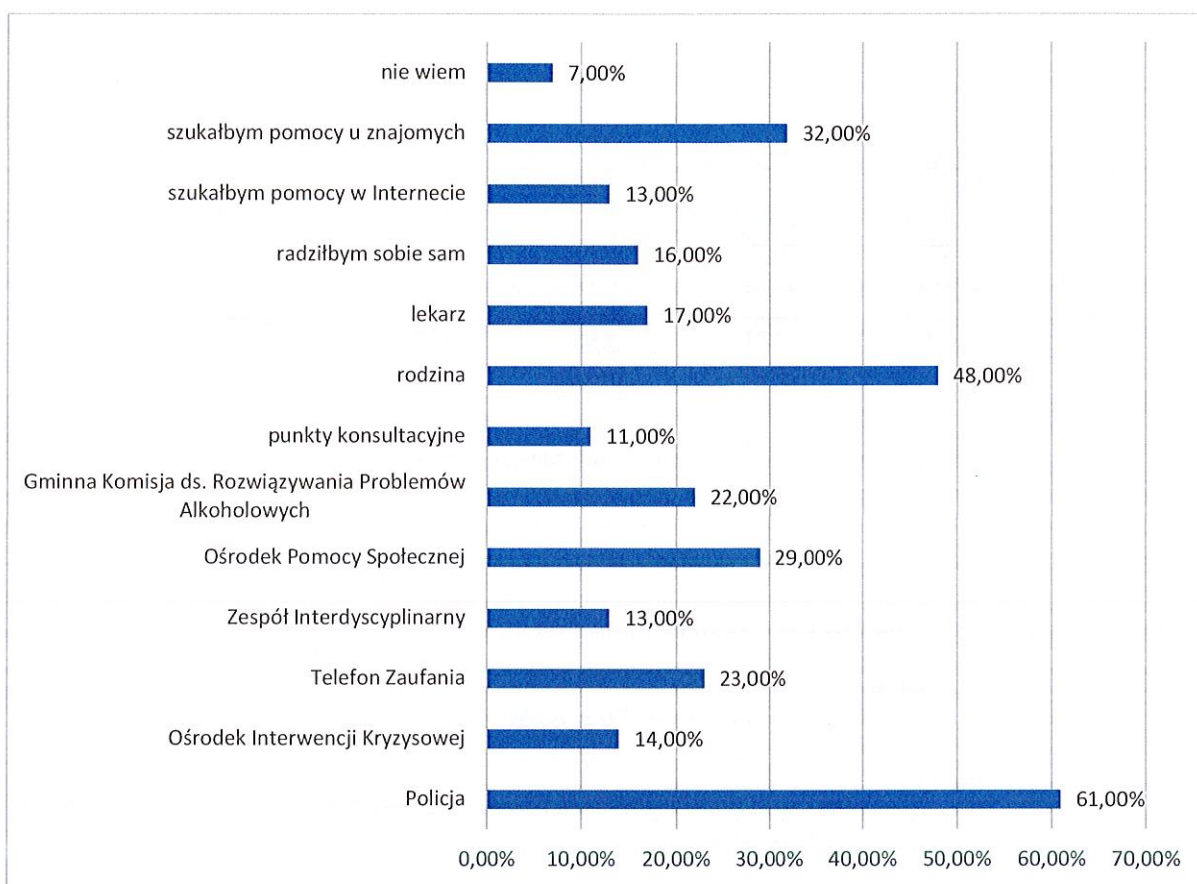
Wykres 16. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznała? (ankieta wielokrotnego wyboru).

Wykres 17. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? (ankieta wielokrotnego wyboru).

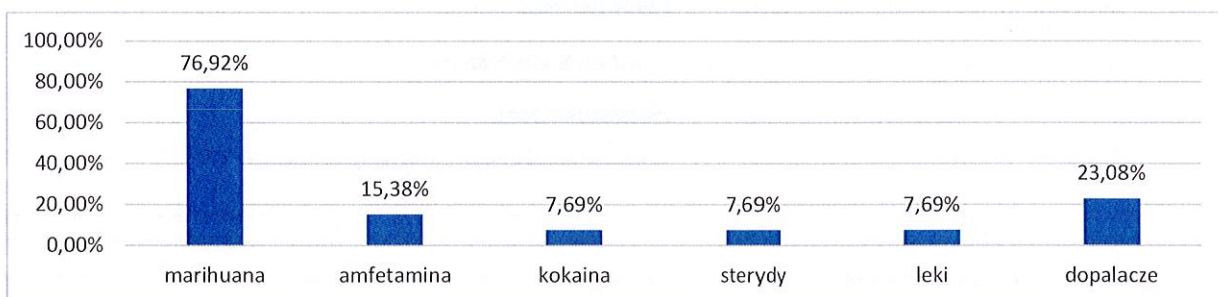

Wykres 18. Jaki według Pana/i wpływ miała izolacja, brak kontaktów towarzyskich, zawieszenie bezpośrednich zajęć z terapeutami, brak możliwości uzyskania pomocy i wsparcia w instytucjach pomocowych ze względu na pandemię i kwarantannę (zamknięcie w domu) na mieszkańców gminy? (ankieta wielokrotnego wyboru)

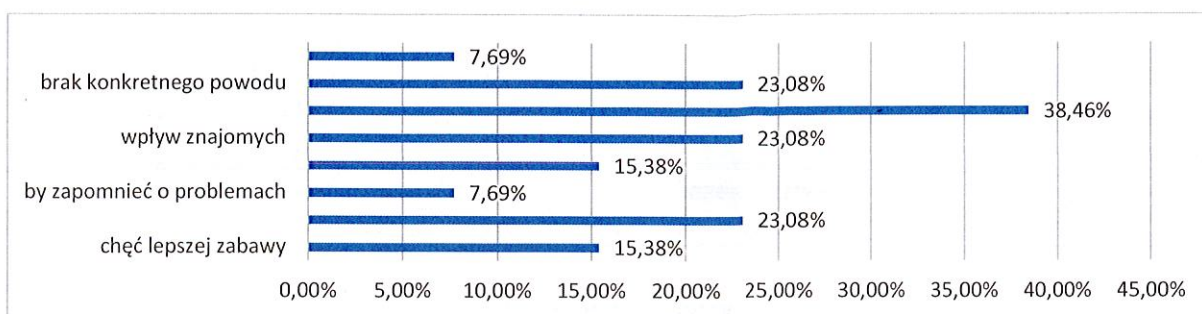

Wykres 19. Do kogo zwróciłby się Pan/i o pomoc w razie problemu uzależnień lub/i przemocy w rodzinie? (ankieta wielokrotnego wyboru)

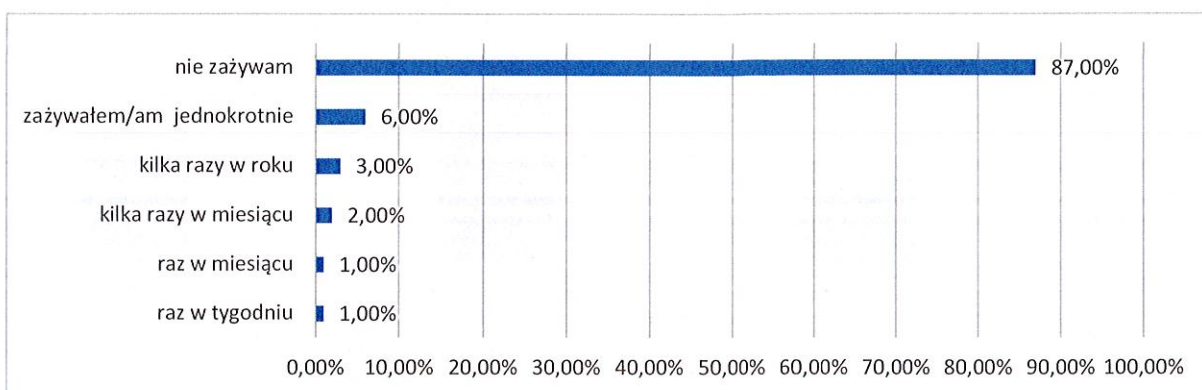
3. Problem narkotykowy w gminie Kołobrzeg to kolejna kwestia poruszana w diagnozie, której celem było oszacowanie skali zjawiska zażywania substancji psychoaktywnych w Gminie Kołobrzeg oraz sprawdzenie stanu wiedzy dorosłej społeczności dotyczącej powyższego problemu.

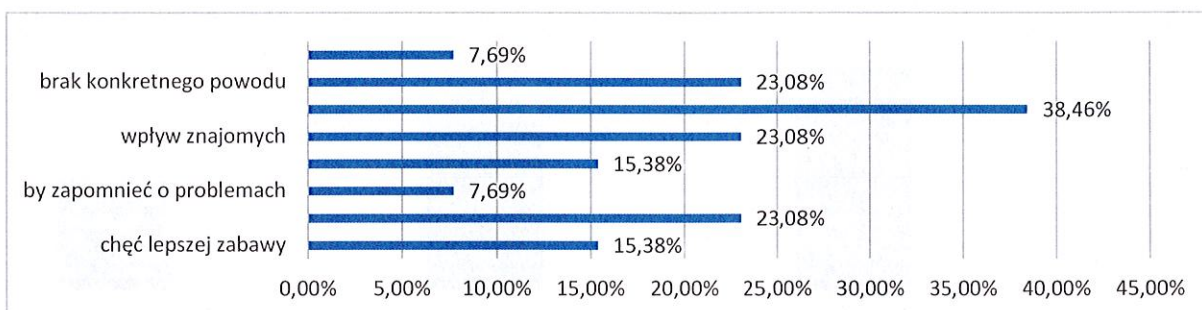
Wykres 20. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i? (ankieta wielokrotnego wyboru)

Wykres 11. Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne? (ankieta wielokrotnego wyboru)

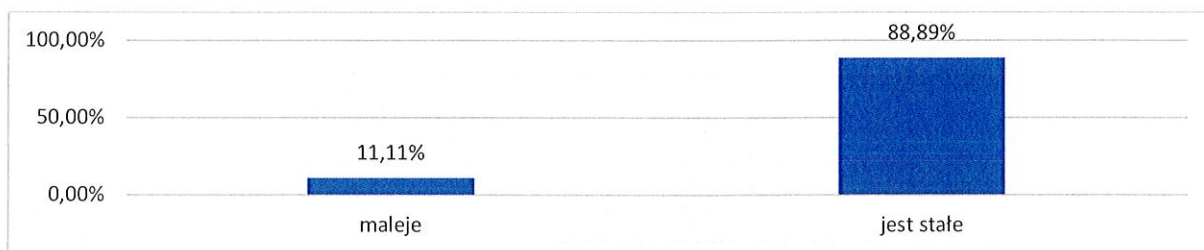
Wykres 22. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, leki w celu odurzenia)?

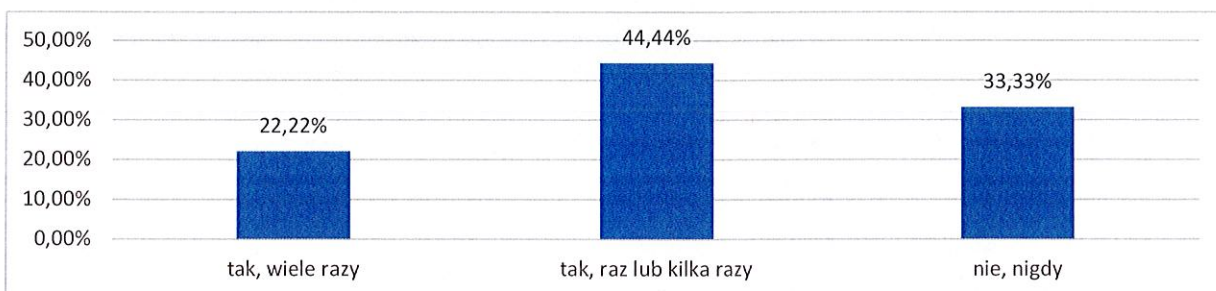
Wykres 23. Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne? (ankieta wielokrotnego wyboru)

4.Badania w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

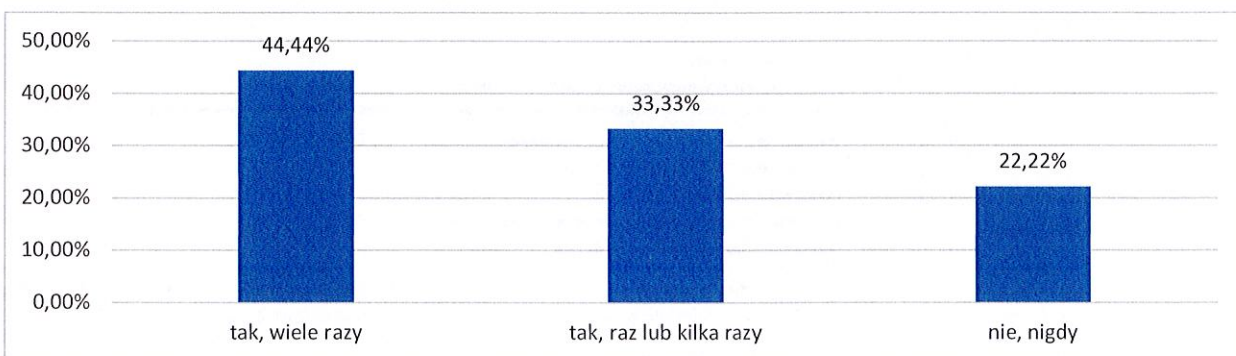
Badania ankietowe udało się przeprowadzić jedynie w dziewięciu sklepach. Osiem sklepów było nieczynnych podczas przeprowadzania badania, a sześciu punktach sprzedaży odmówiono uczestnictwa w badaniu.

Wykres 24. Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i gminie.

Wykres 25. Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

Wykres 26. Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

5. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GKRPA w Kołobrzegu inicjuje, koordynuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie gminy w szczególności:

- a. Przygotowuje i opiniuje przedstawiony Radzie Gminy Kołobrzeg projekt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii .
- b. Opiniuje wydawanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.
- c. Współpracuje z instytucjami pomocowymi i stowarzyszeniami w rozbudowie lokalnego systemu zwiększania skutecznego powstrzymywania przemocy w rodzinie i pomagania osobom uwikłanym w przemoc między innymi poprzez uczestnictwo w grupach roboczych w procedurze Niebieskie Karty.
- d. Podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego
- e. Rozpatruje zasadność wniosków o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego na osoby nadużywające alkoholu.
- f. Motywuje do podjęcia leczenia odwykowego.
- g. Kieruje do Sądu Rejonowego w Kołobrzegu wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.
- h. Kieruje na badanie biegłych sądowych, psychologa i psychiatry, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

W 2020r. Komisja skierowała do Sądu Rejonowego w Kołobrzegu dwa wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Na zlecenie sądu sfinansowano sześć opinii biegłych psychiatry i psychologa w celu potwierdzenia uzależnienia od alkoholu. Opinia jest niezbędna w postępowaniu sądowym. W 2020r. odbyło się dziewięć posiedzeń Komisji. Ponadto przedstawiciel GKRPA uczestniczył w dwudziestu posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych, w procedurze Niebieskie Karty.

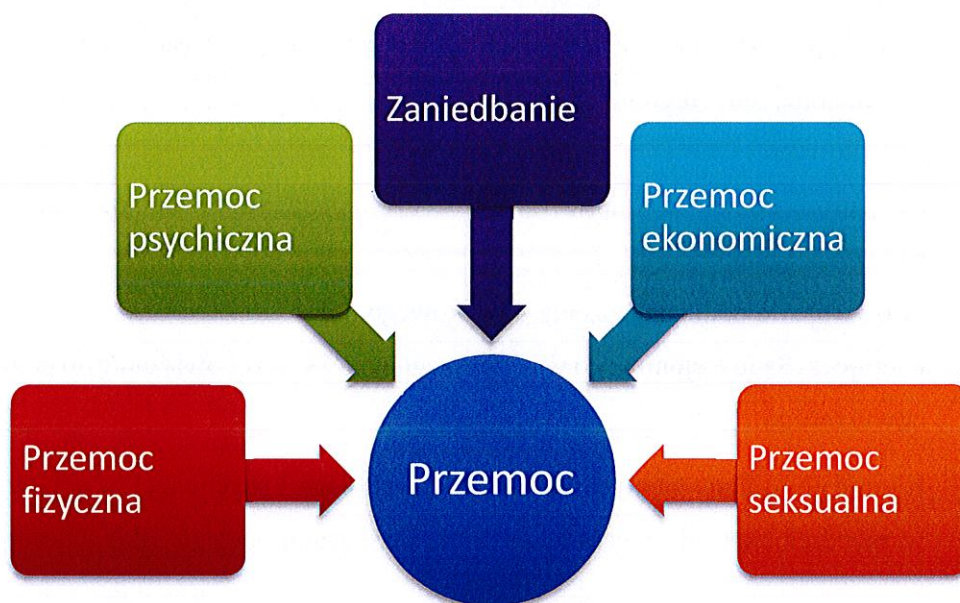
2. Dostępność w gminie do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym, doznających przemocy i stosujących przemoc w rodzinie

a) Problem przemocy w rodzinie

Przemoc to jeden z problemów społecznych, który coraz bardziej staje się widoczny w polskiej rzeczywistości społecznej. Nie jest to nowy problem, jednak jego eskalacja zatacza coraz szersze kręgi w świecie współczesnym, przyjmując nowe formy i powodując coraz szersze,

str. 13

tragiczne skutki. Przemoc – to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw drugiej osobie. Narusza prawa i dobra osobiste, powoduje cierpienie i szkody. Przemoc jest działaniem intencjonalnym i zamierzonym, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Zawsze powoduje ona jakieś szkody. Przemoc to nie to samo co agresja. To co je odróżnia, to przewaga sił jednej ze stron. W przypadku agresji zachowana jest równowaga sił pomiędzy stronami. Przemoc to nie tylko bicie, czy też siniaki na ciele. Może ona przyjmować różne formy:

Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty w Gminie Kołobrzeg na przełomie 4 lat

Rok	Liczba prowadzonych postępowań w ramach procedury Niebieskie karty
2016	18
2017	30
2018	25
2019	26
2020	15

Pandemia COVID - 19 zwiększyła zapotrzebowanie na pomoc dla członków rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, które nie mają możliwości korzystania z pomocy świetlic socjoterapeutycznych lub dostęp do jakiegokolwiek pomocy jest utrudniony lub całkowicie niemożliwy.

b) Działalność Gminnego Punktu Wspierania Rodziny

W gminie Kołobrzeg działa Gminny Punkt Wspierania Rodziny, przy ścisłej współpracy z psychologiem, specjalistą ds.przeciwdziałania przemocy, pedagogiem, terapeutą uzależnień. W okresie pandemii konsultacje odbywały się telefonicznie, online lub indywidualnie w punkcie. Warunki lokalowe w punkcie konsultacyjnym powinny gwarantować osobom zgłaszającym się dyskrecję i komfort psychiczny. W związku z powyższym punkt prowadzony w Urzędzie Gminy w Kołobrzegu został przeniesiony do świetlicy wiejskiej w Korzystnie, gdzie zakupione zostały niezbędne sprzęty służące do jego prowadzenia. W 2020r. w ramach Gminnego Punktu Wspierania Rodziny udzielono 77 porad psychologicznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz dzieci doświadczających przemocy w rodzinie oraz 160 konsultacji specjalisty ds.przeciwdziałania przemocy w rodzinie .

c) Działalność w świetlicach wiejskich

W 2020 roku z powodu pandemii zostały zamknięte placówki wsparcia dziennego, w tym świetlica w Budzistowie prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci o/Koszalin. Zajęcia odbywały się w trybie zdalnym, podobnie jak w świetlicach środowiskowych. W związku z powyższym na potrzeby realizacji zajęć w trybie online w ramach programu zakupiono sprzęt niezbędny do pracy w systemie wideokonferencji Zoom. W ramach programu do świetlic, w których odbywają się zajęcia zakupiono niezbędne sprzęty (meble, gry edukacyjne itp.). Dokonano remontu obiektów i przebudowy instalacji gazowej. Świetlice, w których wcześniej odbywały się zajęcia profilaktyczne i socjoterapeutyczne pracują w systemie online, utrzymują stały kontakt z dziećmi, przekazują informacje w zakresie oferty pomocowej .

d) Wsparcie psychiatryczne.

W 2020 r. w ramach umowy na zadanie pt., „Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym poprzez edukację, poradnictwo, indywidualne konsultacje a także organizacja grup wsparcia, pomoc oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa psychiatryczno-psychologicznego”, przeprowadzono 68 specjalistycznych konsultacji. Zadanie było realizowane przez Stowarzyszenie Użytkowników Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej oraz Ich Rodzin i Przyjaciół "Feniks w Kołobrzegu. W związku z pandemią COVID-19 oprócz konsultacji środowiskowych odbywały się również konsultacje w formie zdalnej. Mieszkańcy gminy mieli możliwość skorzystania z terapii indywidualnej u psychologa jak i wsparcia farmakologicznego u lekarza psychiatry.

e) Terapia uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia

W 2020r. gmina Kołobrzeg podpisała dwie umowy na realizację zadania w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z problemem uzależnień. Środki finansowe przekazano dla Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Stanominie z przeznaczeniem dla Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kołobrzegu ul. Okopowa 15, (zarejestrowanych 50 osób uzależnionych) oraz Fundacji Klucz Nadziei w Kołobrzegu, prowadzącej Poradnię Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia od Alkoholu Remedium w Kołobrzegu, (zarejestrowanych 48 osób uzależnionych, w tym 3 osoby małoletnie). W ramach programu doposażono Oddział Leczenia Uzależnień działający przy Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gryficach, gdzie leczycyło się 5 osób z terenu gminy.

f) Problem narkomanii w gminie Kołobrzeg

Zgodnie z art. 21 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi bezpłatne leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą. Realizując powyższe zadania Gmina Kołobrzeg co roku wspiera w sposób finansowy i pozafinansowy placówki leczenia uzależnień.

Leczenie osób uzależnionych od narkotyków tak jak w przypadku leczenia uzależnienia od alkoholu prowadzić mogą placówki posiadające status publicznych lub niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz lekarze wykonujący praktykę lekarską, w tym w ramach grupowej praktyki lekarskiej. Udzielanie świadczeń zdrowotnych osobom uzależnionym od

str. 16

narkotyków prowadzone jest w oparciu o rozbudowany system placówek ambulatoryjnych i stacjonarnych oraz nieliczne inne formy opieki pośredniej, takie jak: oddziały dzienne oraz programy postrehabilitacyjne czyli działania kierowane do osób po ukończonym procesie leczenia. Zgodnie z art. 26 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, świadczenia w zakresie leczenia, rehabilitacji i reintegracji są udzielane osobie uzależnionej bezpłatnie, niezależnie od jej miejsca zamieszkania w kraju. Podjęcie leczenia, rehabilitacji lub reintegracji społecznej przez osobę uzależnioną jest dobrowolne z wyłączeniem m.in. osób poniżej 18 roku życia oraz ubezwłasnowolnionych, które mogą być zobowiązane do podjęcia leczenia przez sąd.

W 2020r. Gmina Kołobrzeg realizując ustawowe zadanie mające na celu przede wszystkim zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej współpracowała finansowo i pozafinansowo z placówkami lecznictwa odwykowego. W wyniku współpracy z Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kołobrzegu zrealizowano następujące działania:

- a. Prowadzono psychoterapię grupową i psychoterapię indywidualną w zakresie motywacji do zmian (10 osób objętych leczeniem)
- b. Objęto opieką terapeutyczną osoby oczekujące na przyjęcie do leczenia w placówkach stacjonarnych.
- c. Przygotowano i prowadzono indywidualne programy terapii dla osób, które ze względu na pracę zawodową nie mogą systematycznie realizować programu terapeutycznego.
- d. Prowadzono psychoterapię grupową na poziomie pogłębionym
- e. Objęto opieką terapeutyczną osoby, które popadły w konflikt z prawem
- f. Przeprowadzono Trening Asertywnych Zachowań Abstynenckich oraz Trening Zapobiegania Nawrotom Choroby
- g. Zwiększono ofertę dla osób współuzależnionych
- h. Prowadzono psychoterapię osób z syndromem DDA.
- i. Objęto pacjentów pomocą psychiatryczną

4.Rynek alkoholowy w gminie Kołobrzeg

Alkohol jest specyficznym towarem, powodującym określone, bardzo poważne skutki społeczne, zdrowotne i ekonomiczne (choroby, niezdolność do pracy, ubóstwo, przestępczość) zarówno w wymiarze jednostkowym, jak i z perspektywy całego społeczeństwa. Prowadzone badania naukowe pokazują iż czynnikami, które sprzyjają wzrostowi spożycia alkoholu oraz

str. 17

intensyfikacji problemów alkoholowych są m.in.: zagęszczenie punktów sprzedaży napojów alkoholowych, nieprzestrzeganie przepisów przez osoby sprzedające napoje alkoholowe, w szczególności sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim. Istnieją dowody na to, że gęstość punktów sprzedaży alkoholu jest powiązana z poziomem konsumpcji i szkodami zdrowotnymi i społecznymi. Wzrost liczby punktów sprzedaży, przedłużenie godzin ich otwarcia, samoobsługa prowadzi do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku. W 2020r. gmina Kołobrzeg wydała łącznie 293 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym 87 poza miejscem sprzedaży i 206 w miejscu sprzedaży.

5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W 2020r. w Gminie Kołobrzeg, w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi podjęto następujące działania:

- a. Zrealizowano programy profilaktyki selektywnej i wskazującej oraz programy profilaktyczne sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży (Candis i Fred Goes Net)
- b. Udzielono wsparcia środowiskom abstynenckim poprzez propagowanie i realizację idei trzeźwego życia, integrację oraz organizowanie oparcia i ochrony dla członków rodzin dotkniętych uzależnieniami
- c. Zwiększono dostępność i podniesiono jakość pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym poprzez edukację, poradnictwo, indywidualne konsultacje a także zorganizowano grupy wsparcia, pomoc oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa psychiatryczno-psychologicznego.
- d. Prowadzono placówkę wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w miejscowości Budzistowo.

IV. ZADANIA PROGRAMU W 2021 ROKU

Analizując wyniki i rekomendacje diagnozy problemów społecznych w gminie Kołobrzeg główne kierunki dalszych działań z zakresu przeciwdziałania i rozwiązywania problemu alkoholowego, narkotykowego, oraz przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Gminy Kołobrzeg będą polegać na:

1. Rozwoju pracy socjalnej na rzecz mieszkańców, którzy są zagrożeni uzależnieniem

str. 18

od alkoholu oraz wdrażanie najnowszych sposobów pomocy tym osobom.

2. Organizowaniu kampanii, które będą miały na celu informowanie mieszkańców, o tym jakie mogą być konsekwencje spożywania dużej ilości alkoholu.
3. Szkoleniu pracowników lecznictwa odwykowego, w zakresie doskonalenia zawodowego w tematyce dotyczącej osób uzależnionych od alkoholu.
4. Szeroko zakrojonych akcji prewencyjnych podjętych przez Policję w celu uniknięcia prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.
5. Kontynuowaniu działań mających na celu wzmocnienie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin borykających się z różnymi problemami społecznymi, w tym zagrożenia przemocą, alkoholizmem, czy też narkomanią.
6. Nawiązaniu współpracy z przedstawicielami służb wymiaru sprawiedliwości. Do tego celu mogą posłużyć spotkania interdyscyplinarne oraz szkolenia dla wszystkich organizacji pomocowych. Dodatkowo, powinno się podnosić kompetencje służb wymiaru sprawiedliwości.
7. Organizowaniu lokalnych kampanii społecznych, by przekazywać wiedzę osobom, które nigdy nie doznały przemocy, aby mogły również mieć wiedzę na temat mechanizmów przemocy oraz były uświadomione o jej szkodliwości.
8. Przeprowadzeniu badania w postaci tajemniczego klienta w sklepach, w których sprzedawane są napoje alkoholowe .
9. Rozpowszechnianiu wśród uczniów informacji na temat form pomocy w przypadku posiadania w rodzinie osoby uzależnionej. Uczniowie powinni korzystać z warsztatów psychologicznych, które mogłyby polegać m.in. na praktycznych ćwiczeniach pracy nad swoją samooceną i bardzo ważną w tym wieku – asertywnością.
10. Prowadzeniu zajęć integracyjnych dla dzieci i młodzieży mających na celu budowanie więzi pomiędzy uczniami oraz poczucie bezpieczeństwa i zaufania, gdyż to stanowi między innymi czynnik chroniący podejmowania zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
11. Wprowadzeniu programów rekomendowanych w szkołach. Programy te są rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) oraz mają na

str. 19

celu m.in. opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.

12. Dostarczeniu uczniom informacji, dotyczących tego, gdzie mogą szukać pomocy podczas, kiedy zostają ofiarą przemocy.

Zadania szczegółowe :

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie

Zadania:

- a. Wsparcie finansowe działalności placówek leczenia odwykowego- realizacja programów terapeutycznych (także online)
- b. Dofinansowanie programów terapii dla osób, które ukończyły leczenie w zakładach leczenia odwykowego (także online).
- c. Współpraca z organizacjami pozarządowymi poprzez zlecanie zadań w/w zakresie.
- d. Dofinansowanie placówek leczenia odwykowego poprzez zakup niezbędnych materiałów (mebli, materiałów biurowych i innych sprzętów niezbędnych do realizacji zadania, środków do dezynfekcji itp).

Wskaźniki:

- liczba osób, które podjęły leczenie w zakładach leczenia odwykowego

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadania:

- a. W 2021r. planuje się podjęcie interdyscyplinarnych działań mających na celu wspieranie rodzin w sytuacjach trudnych i kryzysowych poprzez prowadzenie Gminnego Punktu Wspierania Rodziny z siedzibą w Korzystnie. Będą w nim udzielane bezpłatne porady dla mieszkańców Gminy Kołobrzeg. Poradnictwo specjalistyczne będzie skierowane do osób uzależnionych, współuzależnionych, doznających przemocy, stosujących przemoc oraz będących w trudnej sytuacji życiowej. Ponadto w ramach poradnictwa pomoc mogą uzyskać rodzice z trudnościami wychowawczymi oraz rodziny borykające się z
- str. 20

- problemami rodzinnymi. Konsultacje będą umawiane telefonicznie. W ramach realizacji zadania planuje się zatrudnienie specjalistów np. psychologa, doradcy rodzinnego, małżeńskiego, młodzieżowego, edukatora seksualnego, specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, terapeuty uzależnień.
- b. W 2021r. planuje się kontynuację współpracy interdyscyplinarnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy z: Komendą Powiatową Policji w Kołobrzegu, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kołobrzegu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, szkołami, Sądem Rejonowym w Kołobrzegu, Prokuraturą Rejonową w Kołobrzegu, organizacjami pozarządowymi, placówkami leczenia odwykowego, itp.
- c. W obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie konieczne jest uczestnictwo przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w powołanym Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Wskaźniki :

- ilość rodzin korzystających ze wsparcia specjalistów
- liczba działań podjętych przez członka Zespołu Interdyscyplinarnego, przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, (liczba prowadzonych Procedur Niebieskie Karty).

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Działania profilaktyczne na terenie gminy powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny one ograniczać się jedynie do środowiska szkoły – uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty. Zdecydowanie korzystnym działaniem jest edukowanie mieszkańców poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe oraz kierowanie działań do młodszych uczniów w celu kształtowania prawidłowych postaw oraz świadomości względem istniejących zagrożeń społecznych.

W ramach zadania planuje się:

- a. Tworzenie i finansowanie bieżącej działalności świetlic, w których odbywają się zajęcia

str. 21

- profilaktyczne i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży, doposażenie świetlic w materiały niezbędne do prowadzenia zajęć, w tym do prowadzenia zajęć zdalnych.
- b. Kontynuacja programu animatorów w ramach projektu pt., „Moja rodzina moje podwórko moja przyszłość”. Zadanie będzie realizowane przez finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych w świetlicach, w których odbywają się zajęcia profilaktyczne i socjoterapeutyczne. Zajęcia i programy muszą też spełniać standardy zadań i celów przy prowadzeniu tego typu zajęć. W ramach zajęć możliwe będzie prowadzenie różnorodnych programów rozwojowych dla dzieci (np. teatralnych, kulinarnych, tanecznych, sportowych itp.).
 - c. Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 - d. Organizowanie lub finansowanie warsztatów dla rodziców i nauczycieli, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych.
 - e. Finansowanie warsztatów i programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy.
 - f. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (finansowanie szkoleń, konferencji, zakup ulotek broszur, informatorów). Prowadzenie działań w obszarze procedury Niebieskie Karty oraz koordynacja lokalnych instytucji w tym zakresie.
 - g. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
 - h. Wspieranie materiałami z dziedziny profilaktyki uzależnień pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawców zatrudnionych w świetlicach środowiskowych, a także terapeutów współpracujących z gminą.
 - i. Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej, zwiększanie dostępności pomocy dla dzieci z FASD oraz ich opiekunów, rozpowszechnianie informacji o miejscach pomocy dla rodzin z problemami uzależnień i przemocy w formie ulotek, plakatów przy współpracy z Radą Gminy Kołobrzeg i sołtysami. Organizowanie lokalnych kampanii rekomendowanych przez PARPA takich jak np. kampania pn. „ Przeciw Pijanym

- Kierowcom” i innych działań edukacyjnych związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców, a także na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości w miejscach publicznych .
- j. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy Kołobrzeg.
 - k. Poszerzanie i udoskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
 - l. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających i nowych substancji psychoaktywnych przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie (np. utworzenie bazy danych i udostępnienie informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy w Kołobrzegu).
 - ł. Zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych od środków odurzających lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia. Zadanie będzie realizowane między innymi poprzez doposażenie świetlic i infrastruktury sportowej w gminie.
 - m. Organizacja czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez finansowanie półkolonii letnich wraz z programem socjoterapeutycznym.

Wskaźniki

- liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach i warsztatach
- liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych
- liczba i rodzaj zakupionych materiałów edukacyjnych
- liczba świetlic z programem profilaktycznym i socjoterapeutycznym
- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach i w półkoloniach
- liczba podjętych działań edukacyjnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zaplanowane w 2021r.

Przy realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych ważnym partnerem dla gmin stały się organizacje pozarządowe. To one niejednokrotnie stanowią ważne miejsce promowania zdrowego i trzeźwego stylu życia dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz podejmują działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych na poziomie lokalnym.

Zadania do realizacji w 2021r.

- a. Realizacja programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców oraz programów profilaktycznych sprzyjających kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.
- b. Udzielanie wsparcia środowiskom abstynenckim poprzez propagowanie i realizację idei trzeźwego życia, integrację oraz organizowanie oparcia i ochrony dla członków rodzin dotkniętych uzależnieniami.
- c. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym poprzez edukację, poradnictwo, indywidualne konsultacje a także organizacja grup wsparcia, pomoc oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa psychiatryczno-psychologicznego.
- d. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Wskaźniki :

- liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów biorących udział w realizacji programu,
- liczba osób, które były adresatami działań publicznych ujętych w programie,
- tytuł zadania i liczba zawartych umów

5. Zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu

Podstawę prawną zobowiązania do leczenia stanowią art. 24 - 36 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Powyższą procedurę wdraża się wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Zobowiązanie nie ma charakteru przymusu prawnego.

str. 24

Przymus stosowany jest na etapie doprowadzania osoby uzależnionej od alkoholu na badanie przez biegłego, na rozprawę w sądzie i do zakładu leczniczego na podjęcie terapii, jeśli odmawia ona współpracy. Nie ma jednak możliwości prawnych ani organizacyjnych zatrzymania pacjenta w zakładzie lecznictwa odwykowej wbrew jego woli. Do przyjęcia zgłoszenia i wszczęcia postępowania zobowiązana jest gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych właściwa dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której dotyczy postępowanie. Członkowie GKRPA posiadają odpowiednie przeszkolenie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz uczestniczą w dodatkowych szkoleniach podnoszących kwalifikacje do pracy w/w zakresie .

Wskaźniki:

- liczba zaopiniowanych postanowień
- liczba wydanych skierowań na badanie biegłych psychologa i psychiatry
- liczba osób uczestniczących w rozmowach wspierająco-motywujących do podjęcia leczenia odwykowego
- liczba złożonych wniosków do sądu w celu sądowego zobowiązania do podjęcia leczenia
- liczba posiedzeń GKRPA oraz grup roboczych w procedurze Niebieskie Karty

6. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

6.1. Za udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym za przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży ustala się wynagrodzenie:

- a. przewodniczącemu komisji 12 % minimalnego wynagrodzenia
- b. sekretarzowi komisji 11 % minimalnego wynagrodzenia
- c. członkom komisji 10% minimalnego wynagrodzenia.

Przez minimalne wynagrodzenie rozumie się wynagrodzenie określone w ustawie z 10 października 2002r.o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2015r. poz. 2008).

6.2. Wynagrodzenie za udział w pracach GKRPA wypłaca się na podstawie listy obecności.

7. Zasady finansowania Programu oraz sposób realizacji zadań

str. 25

Źródłem finansowania działań są:

- a. dochody uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. W 2021 roku na zadania wskazane w niniejszym programie planuje się wydatki z działu 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi w kwocie 530 000,00zł, z działu 85153 przeciwdziałanie narkomanii w kwocie 10 000,00 zł .
- b. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, który ma charakter ramowy może ulec zmianom w trakcie jego realizacji.
- c. Wójt Gminy realizuje Program za pośrednictwem pracownika Urzędu Gminy w Kołobrzegu, który koordynuje jego realizację.

UZASADNIENIE

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w gminie Kołobrzeg w 2021 roku, stanowi załącznik do niniejszej uchwały. Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Realizacja ww. zadań prowadzona jest w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, uchwalanego corocznie przez radę gminy. W odniesieniu do art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii niniejsza uchwałą zawiera również program p/działania narkomanii w gminie. Program zawiera również działania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Program jest kontynuacją zadań realizowanych w gminie z lat poprzednich. Określa on lokalne działania w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu oraz związanych ze zjawiskiem przemocy. Program jest adresowany do całej społeczności mieszkańców gminy Kołobrzeg, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych, do osób z grup ryzyka, osób doznających przemocy, stosujących środki psychoaktywne, do dzieci i młodzieży. Na realizację zadań są przeznaczone środki uzyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które określa plan finansowy. Gminny Program na rok 2021 został opracowany zgodnie z ww. obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy. W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w gminie Kołobrzeg na 2021r. jest zasadne.